

Roeken in de gemeente Westerwolde

Monitoring 2023

Opdrachtgever: Gemeente Westerwolde

Contactpersoon: 5.1.2e

Auteur : 5.1.2e

Vrijgave : 5.1.2e

Kenmerk: 20222208

Versie: Definitief

Datum: 2 mei 2023

Aanleiding en vraagstelling

De gemeente Westerwolde heeft een ontheffing Wet natuurbescherming voor het bestrijden van roeken op overlastlocaties in de bebouwde kommen binnen de gemeente. Deze ontheffing is op 27 maart 2020 verleend door de provincie Groningen. Naast de mogelijkheid van de aanpak van overlast op een beperkt aantal locaties is de ontheffing verleend onder voorwaarde dat een duurzame populatie roeken in de gemeente Westerwolde wordt nagestreefd. Een ontheffing kan namelijk alleen worden verleend als de staat van instandhouding niet verslechtert. Sinds 2019 worden alle kolonies in de gemeente Westerwolde geteld. Deze jaarlijkse tellingen geven inzicht in de populatie-omvang en ontwikkelingen van de roek in de gemeente Westerwolde. In deze notitie worden de resultaten van de telling in 2023 beschreven en kort toegelicht.

Methode

De verspreiding van de roek is onderzocht door een eenmalige telling op 17 april 2023. Om de kolonies in beeld te brengen zijn alle locaties waar in het verleden roeken zijn geteld, onderzocht. In de omgeving van bestaande kolonies is daarnaast extra gelet op nieuwe vestigingen van de roek. Alle kolonies zijn vervolgens ingevoerd op een veldcomputer.

Resultaten

Aantallen en verspreiding

In 2023 zijn binnen de gemeente Westerwolde in totaal 801 roekennesten geteld. De huidige verspreiding van de kolonies is vergelijkbaar met de voorgaande jaren, waarbij de grootste aantallen worden bereikt in de omgeving van het Moekesgat in Ter Apel. Iets minder dan de helft ($n=394$, 49,5%) van de roeken in de gemeente Westerwolde broedt rondom het Moekesgat. Op het eilandje in het meer zijn verreweg de meeste nesten aanwezig (310). De rest van de nesten is hier aangetroffen in de randzone langs het Moekesgat. Buiten het Moekesgat zijn in Ter Apel geen aanvullende locaties met roeken vastgesteld.

In Ter Apelkanaal zijn drie kleine kolonies gevestigd met in totaal 64 nesten. Deze liggen langs het viaduct van de N366 over het Musselkanaal (Zandberg) op de Gronings-Drentse grens langs de Schaapsbergweg en langs de toe- en afrit naar de N366.

In het centrale deel van de gemeente Westerwolde ontbreekt de roek. Alleen in het noordelijk deel van de gemeente Westerwolde zijn nog een aantal roekenkolonies aanwezig. In de omgeving van Bellingwolde bevindt zich een cluster met roeken. De enige kolonie met een substantieel aantal roeken in Bellingwolde bevindt zich langs de Rhederweg. In totaal zijn daar 130 nesten geteld. Een kleinere kolonie met 16 nesten is vastgesteld op het erf van Eerste Dalweg 3 en vijf nesten zijn vastgesteld op in de erfbeplanting bij B.L. Tijdensweg 10. In de regio zijn daarnaast enkele solitair broedende roeken aanwezig. In het uiterste noorden van de gemeente zijn nog een drie roekenkolonies aanwezig bij Winschoterhogebrug en in een ruilverkavelingsbosje langs de A7. In tabel 1 zijn de resultaten van de roekentelling opgenomen en zijn ook de aantallen van voorgaande tellingen weergegeven.

Tabel 1. Resultaten van de roekentelling in de gemeente Westerwolde in de periode 2019 tot en met 2023.

				Aantallen medio april				
X	Y	LOCATIE	Boomsoort(en)	2019	2020	2021	2022	2023
Omgeving Ter Apel								
267364	545330	Moekesgat west	eik/es/els	340	318	381	359	339
267692	545470	Moekesgat oost	eik	-	13	9	8	22
267501	545603	Moekesgat noord, entree camping	eik	-	-	4	9	5
267400	545056	Groenstrook zuid van Moekesgat	eik, berk, fijnspar	-	5	2	20	28
267915	545031	bosje thv Spoorsingel 3-5	kastanje?	-	1	-	-	
266825	545316	Kloosterveenweg 83	eik	-	1	-	-	-
267676	544697	Jan Westerlaan 1	eik	3	4	3	-	-
267750	544730	Vijverstraat 18/20	beuk	1	7	3	-	-
267721	544610	Vijverstraat 31	beuk	-	1	-	-	-
267826	544777	Bomenplantsoen Bentlagestraat	plataan	1	-	2	-	-
267611	544445	CBS De Verrekijker	es	-	-	4	-	-
267620	544534	Nederveen Cappelstraat 37	berk	3	7	-	-	-
268919	542715	Burgemeester Beinsdorp	beuk	3	-	-	-	-
Omgeving Zandberg								
265952	549197	viaduct Zandberg N366	es	23	12	13	3	26
266176	549278	Jipsingboermussel 29/30	eik	-	-	6	2	6
265414	549200	Schaapsbergweg 3 Zandberg	eik	-	-	31	24	-
265694	549135	Schaapsbergweg 7 Zandberg	eik	-	-	-	4	-
266306	548981	Avebeweg Zandberg	eik	-	-	-	16	32
Omgeving Veelerveen/Bourtange								
275722	564049	J. Buiskoolweg 13 Hebrecht	eik	-	-	-	14	-
275685	563425	H. Prinsenweg 21 Hebrecht	eik	-	-	-	5	-
275831	563518	H. Prinsenweg/J. Buiskoolweg Hebrecht	beuk, eik, iep	-	-	-	14	1
275910	562976	Bourtangerweg Hebrecht	linde, eik	-	-	-	6	-
Omgeving Bellingwolde/Rhederbrug								
273945	567562	1 ^e Dalweg 3 Vriescheloo	eik	32	42	12	-	16
274160	567741	B.L. Tijdensweg 10	es	-	-	-	-	5
275256	569260	't Brughoes	eik	5	-	3	-	
274614	570913	Koloniesweg 13	eik	-	-	-	-	-
275221	569099	Kanaaldijk OZ 11	eik	11	-	-	5	-
272603	569824	Park Rhederweg	es	28	43	82	60	130
272285	569846	Brandweerkazerne Bellingwolde	es	-	-	15	11	-
274749	571651	Bosje Oostersingel Bellingwolde	eik	-	24	-	-	-
274309	571936	Kerkweg Bellingwolde	eik	-	-	5	-	1
273751	570836	Hoofdweg 146 Bellingwolde	eik	-	-	4	-	-
Omgeving Blijham								
268868	570674	Park Blanckenborg	eik	9	12	26	-	-
270665	574776	A7, Zijlweg	es	-	-	63	145	133
266326	572	Winschoter Hogebrug						
266369	572201	Winschoter Hogebrug 5	es	-	-	28	30	2
266486	572685	Winschoter Hogebrug 1, Afeer	es	-	-	7	28	
TOTAAL:				459	490	703	763	801

Veranderingen

De populatie roeken in de gemeente Westerwolde is licht toegenomen ten opzichte van 2022. De toename is vooral toe te schrijven aan de positieve ontwikkelingen in de omgeving van Zandberg (Ter Apelkanaal) en de omgeving Bellingwolde/Rhederbrug. De kolonie langs de Rhederweg in Bellingwolde is ruim verdubbeld ten opzichte van 2022 (van 60 nesten naar 130 nesten) en ook de roekenkolonie langs het viaduct bij Zandberg is weer terug op het oude niveau. Opmerkelijk is ook dat de roek zich aan de Eerste Dalweg 3 opnieuw heeft gevestigd. De soort was hier altijd al aanwezig, maar in 2022 was de kolonie tijdelijk verdwenen.

In de omgeving Zandberg zijn een aantal kolonies langs de Schaapsbergweg verlaten. De roeken lijken te zijn verhuisd naar de essenbeplanting langs het viaduct of naar de Avebeweg in Zandberg.

De grootste verliezen zijn geleden in de omgeving Veelerveen. In dit cluster zijn vrijwel alle kolonies verlaten. De nesten zijn nog wel aanwezig. Het vermoeden is dat deze kolonies vrij recent zijn verstoord. Langs de J. Buiskoolweg is slechts één solitair nest van een roek vastgesteld. Dit is geen levensvatbare populatie. Het is waarschijnlijk dat de roek hier definitief verdwijnt.

In Ter Apel en in het noorden van de gemeente (Blijham en omgeving) zijn de aantallen min of meer stabiel gebleven. Wel lijkt er sprake van wat kleine verschuivingen. De kolonie van het Moekesgat is vrij constant. De geluidsinstallatie met roofvogelgeluiden en angstkreten die aan de rand van de camping is opgesteld lijkt vooralsnog weinig effect te hebben op de omvang van de roekenkolonie.

Foto 1. (Grotendeels) verlaten roekenkolonie bij de driesprong J. Buiskoolweg/Bourtangerweg/H. Prinsenweg. In 2022 waren hier nog 14 bewoonde nesten. In 2023 is nog maar één bewoond nest vastgesteld.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1